

نامه سرگشاده باربد گلشیری به شورای شهر تهران، میراث فرهنگی و اداره اوقاف

اجازه بنای یادبود مصدق در ابن بابویه را بدهید

این روزها خبرها حکایت از اراده شورای شهر تهران از نامگذاری خیابانی به نام مصدق دارد. حال باربد گلشیری، عکاس و مجسمه ساز درخواست کرده در کنار نامگذاری، مجوز ترمیم یادبود مصدق در ابن بابویه را به وی بدهند.

قانون - نامه سرگشاده باربد گلشیری به اعضای شورای شهر تهران و رونوشت نامه به میراث فرهنگی استان تهران و اداره اوقاف تهران به شرح زیر است:

درخواست سوم برای بازسازی یادمان دکتر محمد مصدق

شورای محترم شهر تهران، ری و شمیرانات

شهرداری محترم شهر ری (منطقه ی ۲۰)

با سلام،

اینجانب، باربد گلشیری، سالهاست گورنگاری می‌کنم؛ سنگ مزار، تهی‌گور و یادمان می‌سازم و از گورستان‌ها عکاسی می‌کنم. پیش‌تر نیز از شما با نامه‌های دیگری درخواست کرده‌ام که پی‌گیر بازسازی یادمان دکتر محمد مصدق در گورستان ابن بابویه باشید. هر چند می‌دانم این درخواست به اطلاع دست کم برخی از شما رسیده است، باز این‌جا مسئله را به تفصیل شرح می‌دهم تا دیگران نیز آگاه شوند. پس اطناب اگر هست بر من ببخشایید.

در روزهای اخیر بار دیگر موضوع نامگذاری خیابانی به نام دکتر محمد مصدق در صدر اخبار قرار گرفته است و البته تاکنون به نتیجه‌ی قطعی و شایسته‌ی دکتر مصدق نرسیده است. من بر این باورم نامگذاری تونلی به نام مصدق به اندازه خود تونل تهی خواهد بود. جایی اگر قرار باشد نام دکتر محمد مصدق را بر تارک خود ببیند باید، مانند خیابان سی تیر باشد که بتواند یادمان بزرگی چون مصدق را گرامی دارد.

از سویی دیگر فارغ از این که شورای شهر تهران موفق شود یا نشود جایی را در تهران به نام مصدق کند، نباید از یاد برد که سال‌هاست که یادمان دکتر مصدق در ابن بابویه به فراموشی سپرده شده است.

دکتر محمد مصدق، از پیشگامان بزرگ مبارزه برای استقلال ایران است و طبق وصیتی که از او برجای مانده است و روایت‌های متواتری نیز از آن وجود دارد خواسته‌ی وی همواره این بوده است که کنار مزار کشته‌شدگان سی‌ام تیر ۱۳۳۱ به خاک سپرده

شود. اکنون نیز بیست و پنج سنگ قبر آن جاست. اغلبشان جوان و نوجوان اند. یک بار پیش از این نیز حزب ملت ایران این مزار مبارزان مقتول استعمار و استبدادستیزی را در سال ۱۳۵۸ بازسازی کرد و از آن روز جز آن که بایستیم و ویران شدنش را نظاره کنیم کار دیگری نکرده‌ایم. به هر رو، بعد از درگذشت مصدق احمد متین‌دفتری، که داماد مصدق هم بود، سراغ محمدرضا شاه می‌رود و وصیت مصدق را به او به وی می‌گوید و گویا محمدرضا پهلوی در پاسخ می‌گوید که «بروید در همان احمدآباد دفنش کنید.»

دکتر سبحانی هم در حیاط احمدآباد با آب نهر او را غسل می‌دهد و موقتاً، یعنی به امانت در طبقه‌ی اول قلعه‌ی احمدآباد مصدق دفنش می‌کنند. در ۱۴ اسفند ۱۳۵۷ در سالگرد درگذشت مصدق، به روایت روزنامه اطلاعات، یک میلیون نفر از مقابل دانشگاه تهران به احمدآباد می‌روند. اما بیکری که لابد دیگر چندان چیزی از آن نمانده همان جا می‌ماند و هنوز هم به امانت در خاک است. در ۲۹ تیر ۱۳۵۸ نیز مهندس رضا بصیری و حزب ملت ایران یادمانی به نام دکتر مصدق در ابن بابویه، بر صفه‌ی شهدای سی تیر، نصب می‌کنند. کمتر از یک هفته بعد این یادمان را می‌اندازند و می‌شکنند. خیابان مصدق هم - شما بهتر از من می‌دانید - چند صباحی به جای خیابان پهلوی آمد و دیری نپایید که نامش را به خیابان ولی عصر تغییر دادند. تاریخ‌گزاران به همه‌مان خواهند خندید که این‌ها استقلال ورد زبانشان بود، اما هر وقت سخن از دخالت امریکا در ایران شد یاد دکتر مصدق افتادند، حال آن که در امریکا دست کم تالاری در دانشگاه نورث ایسترن ایلینوی شیکاگو به نام مصدق هست و این جا هیچ.

حال من بار دیگر درخواستی را که بارها پیش از این بر آن تاکید کرده بودم تکرار می‌کنم و بار دیگر به پیوست درخواست‌های پیشین را نیز که مطبوعات منعکس کرده‌اند برایتان می‌فرستم تا اجازه بدهید یادمان مصدق در ابن بابویه بازسازی شود. پیش از این نیز خبرنگار روزنامه قانون یکبار در خواست من را پیش آقای حسن خلیل‌آبادی، عضو محترم شورای شهر، مطرح کرده‌اند و ایشان پاسخ داده بودند که بهتر است یادمان در مکان دیگری نصب شود زیرا گورستان ابن بابویه تقریباً متروک شده است. اما مسئله این است که این یادمان و آن گورستان تاریخی‌اند و تاریخ آن یادمان را نیز عمیقاً به مکانش بازبسته‌اند و اگر ایشان چنان که گفته‌اند مایل‌اند آن را در چهارراه ولیعصر یا پارک ساعی و یا پارک دانشجو یا هر جای دیگر نصب کنند، پیشنهاد می‌کنم یادمان دیگری بسازند. اگر مایل باشند در ساخت یادمان جدید هم مشتاقانه همکاری خواهیم کرد، اما بگذارید پیش از این تاریخ شهرهایمان را نزداییم. وقایع تاریخی سی‌ام تیر ۱۳۳۱ و آن مزار، کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، حصر مصدق و وصیتی که پنجاه‌ویک سال است بر زمین، نه بر زمین که درون زمین مانده است، وقایعی درهم تافته‌اند. تدفین مجدد در تخصص من نیست و هر چند حق است، شخصاً جز این نخواسته‌ام که برگه‌ای به من بدهید که به هنگام مرمت یادمان دکتر مصدق در گورستان ابن بابویه کسی مانع مرمت یادمان این انسان بزرگ تاریخ ایران نشود. فراهم کردن هزینه و نیروی انسانی مرمت این یادمان یک‌سر بر دوش من خواهد بود. به اسفند ماه نزدیک می‌شویم که ماه مصدق است. خوب است که شرایط بازسازی یادمان را با هماهنگ کردن سازمان میراث فرهنگی، شهرداری شهر ری و اداره‌ی اوقاف فراهم کنید تا بتوانیم یادمان او را در آخر اسفند باز برافرازیم.

